

TIEDOTE julkaisuvapaa 1.4.2022 klo 12

Koronapandemia on kurittanut harrastajateattereita kohtalokkain seurauksin

Suomalainen harrastajateatteritoiminta on joutunut ennennäkemättömään taloudelliseen ahdinkoon kaksi vuotta kestäneen koronapandemian aikana. Tilanne on seurausta ennen muuta siitä, etteivät yhteiskunnan kulttuuritoiminnalle kohdennetut koronatuot ole käytännössä lainkaan ulottuneet harrastajateatteritoimintaan.

Harrastajateattereiden taloudelliset tappiot ovat olleet vuosien 2021 ja 2022 aikana yli 1,5 miljoonaa euroa. Niiden katsojamäärä supistui samaan aikaan lähes kolmanneksella. Vuonna 2019 katsojia oli 349 000, ja vuonna 2021 määrä putosi 129 000 katsojaan.

Tilanne on vaikuttanut rajusti harrastajateattereiden mahdollisuuteen palkata ammatillaisia suunnitteleviin tehtäviin, muun muassa ohjaajiksi. Harrastajateattereissa maksettiin vuonna 2019 palkkoja 1 850 000 euroa, ja vuonna 2021 summa laski 950 000 euroon. Pandemia on näin ollen leikannut merkittävästi harrastajateattereiden kykyä työllistää free lance -taiteilijoita.

Suomen Harrastajateatteriliiton (SHT), Työväen Näyttämöiden liiton (TNL) ja Finlands Svenska Ungdomsförbundin (FSU) maaliskuussa 2022 tekemään kyselyyn vastasi 160 harrastajateatteria. Todellisuudessa luvut ovat vielä huomattavasti suurempia, sillä harrastajateattereita liittoihin kuuluu yhteensä noin 600.

Harrastajateatterikentän omarahoitusosuus niiden toiminnasta on noin 90 prosenttia. Pitkään kestänyt pandemia on osoittanut näiden toiminnan olevan erityisen haavoittuvaa.

Harrastajateatterit ovat myös normaalioloissa kulttuurirahoituksen väliinputoajia, koska vain murto-osa saa toimintaansa kaupungin tai valtion tukea. Sama koskee harrastajateatteritapahtumia, joiden tukemiseen ei opetus- ja kulttuuriministeriöllä eikä Taiteen edistämiskeskuksella ole tällä hetkellä intressiä eikä instrumentteja.

Kattojärjestöt katsovat, että valtion tulisi pikaisesti ratkaista harrastajateattereiden rakenteellinen rahoitusongelma. Maamme ainutlaatuinen teatterikenttä on muuten vaarassa menettää merkittävän osan ruohonjuuritason toimintaansa, jonka piirissä on aikuisväestön lisäksi suuri joukko lapsia ja nuoria.

Akuuttina toimenpiteenä harrastajateatterikentälle tulisi osoittaa riittävästi taloudellista tukea koronapandemiasta selviämiseen.

Annukka Ruuskanen
TNL ry.

Sanna Saarela
SHT ry.

Sebastian Gripenberg
FSU ry.